

Rewarding Learning

General Certificate of Secondary Education
2010

Ag Foghlaim don Saol agus don Obair

Oideachas Pearsanta, Sóisialta agus Sláinte

[GSW21]

DÉARDAOIN 13 BEALTAINE, IARNÓIN

GSW21

AM

45 nóiméad.

TREOIR D'IARRTHÓIRÍ

Scríobh d'Uimhir Lárionaid agus d'Uimhir Iarrthóra sna spásanna chuige sin ag barr an leathanaigh seo.

Scríobh do fhreagraí sna spásanna chuige sin sa scrúdpháipéar seo.

Freagair **gach ceann** de na **3** cheist.

EOLAS D'IARRTHÓIRÍ

Is é 45 an marc iomlán don pháipéar seo.

Measúnófar caighdeán na cumarsáide scríofa sna ceisteanna **uile**.

Léiríonn figiúirí idir lúibíní ar thaobh na láimhe deise de leathanaigh na marcanna atá ag dul do gach ceist nó do gach cuid de cheist.

Don Scrúdaitheoir amháin	
Uimhir Ceiste	Marcanna
1	
2	
3	

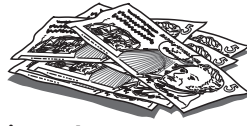
Marc Iomlán	
-------------	--

1 (a) Léigh **Mír A** agus freagair na ceisteanna a leanann.

Mír A

Airgead Airgead Airgead

Ba mhaith liom éadaí nua

Seo lá breithe Mhamaí

Caithfidh mé an iasacht chairr a íoc

Caithfidh mé an cíos a íoc

Tá mo chairde ag iarraidh orm dul ar saoire

Seo fadhbanna a bhíonn ag daoine óga gach lá agus iad ag iarraidh a bheith beo ar an airgead a shaothraíonn siad. Is féidir go mbeidh cuid acu sásta airgead a fháil ar iasacht leis na costais a íoc. Thiocfadh seo a bheith iontach costasach.

(i) Scríobh **dhá** rud atá le híoc.

1. _____ [1]

2. _____ [1]

(ii) Scríobh rud amháin a bheadh roinnt daoine óga sásta a dhéanamh leis na costais a íoc.

_____ [1]

(b) Scríobh **dhá** dhóigh ar féidir airgead a fháil ar iasacht.

1. _____ [1]

2. _____ [1]

(c) Mínigh buntáiste **amháin** as buiséad pearsanta a bheith ag duine.

_____ [2]

(d) Mínigh **dhá** mhíbhuntáiste as airgead a fháil ar iasacht ó úsaire.

1. _____

_____ [2]

2. _____

_____ [2]

(e) Mínigh rudaí a thiocfadh le duine a dhéanamh le fadhbanna airgid a laghdú.

_____ [4]

Scrúdaitheoir Amháin

Marcanna Athmharc

2 (a) Léigh **Mír B** agus freagair na ceisteanna a leanann.

Mír B

Na Roghanna Cearta

Le go mbeidh saol sláintiúil fiúntach ag daoine óga, caithfidh siad a thuiscint cad iad na hiarmhairtí a bhaineann leis na roghanna a dhéanann siad.

Má tá daoine sláintiúil gach seans go mbeidh siad sona chomh maith. Ciallaíonn stíl mhaireachtála shláintiúil go mothaíonn daoine go breá folláin ina gcorp agus ina n-intinn.

Tá tionchar mór ag do stíl mhaireachtála ar an dóigh a mothaíonn tú agus ar an dóigh a gcaitheann tú do shaol, san am i láthair agus san am le teacht.

Ba chóir go mbeadh aclaíocht rialta ina cuid thábhachtach den stíl mhaireachtála sin.

(i) Cad é a chiallaíonn stíl mhaireachtála shláintiúil.

_____ [1]

(ii) Cad é ba chóir a bheith ina cuid thábhachtach de stíl mhaireachtála shláintiúil.

_____ [1]

(b) Scríobh 3 bhuntáiste fhisiceacha a bhaineann le haclaíocht.

1. _____ [1]

2. _____ [1]

3. _____ [1]

(c) Mínigh **dhá** bhuntáiste shóisialta a bhaineann le haclaíocht.

1. _____

_____ [2]

2. _____

_____ [2]

(d) Mínigh cad é mar is féidir le scoileanna daoine óga a spreagadh le haclaíocht a dhéanamh go rialta.

_____ [6]

Scrúdaitheoir Amháin

Marcanna Athmharc

3 (a) Léigh **Mír C** agus freagair na ceisteanna a leanann.

Scrúdaitheoir Amháin

Marcanna Athmharc

Mír C

Gaolta

Tá macántacht agus iontaoibh an-tábhachtach le gaolta maithe a dhéanamh agus a choinneáil.

Scríobh rud **amháin** atá an-tábhachtach maidir le gaolta maithe.

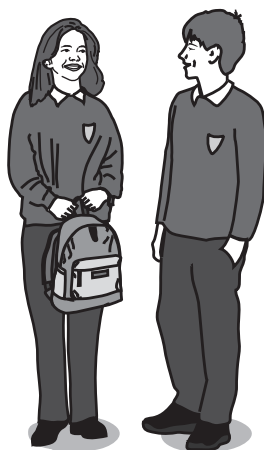
_____ [1]

(b) Scríobh buntáiste **amháin** as gaol maith a bheith ag duine le duine eile.

_____ [1]

(c) Mínigh cad é mar a bheadh strus ar dhuine óg mar gheall ar phiarbhrú.

_____ [4]

Cuireadh isteach ar chead chun an t-ábhar cóipchirt uile a atáirgeadh.
I gcásanna áirithe is féidir nár éirigh le CCEA teagmháil a dhéanamh le húinéirí cóipchirt agus beidh sé sásta na hadmhálacha sin a fágadh ar lár a chur ina gceart amach anseo ach é a chur ar an eolas.